

GOSPODARSKI LIST

za tržaško okolico.

Uradno glasilo

kmetijske družbe za Trst in okolico.

— * Sodelovanjem odbora urejuje **Ivan Fajdiga** družbeni tajnik. * —

Izhaja prvi dan vsacega meseca.

Uredništvo in upravnštvo se nahaja v Trstu, via Geppa št. 14, I. nadstropje.
v uradu Kmetijske družbe.

CENA LISTU:	CENA INSERATOM:
za plačujoče ude glavne družbe in podružnic brezplačno, za neude 50 nvč. na leto; po- sam-zne števi ke se doboho v uredništvu lista po 5 nvč.	Ogla se se plačuj: po dogovoru z ozirom na prostor v listu in sicer od 50 novčičev više.

Stev 11.

V Trstu, 1. aprila 1899.

Leto II.

Vsebina: Kaka nevarnost preti našemu mlekarstvu? — Od naših po-
družnic. — Naše zavarovalnice. — Upravne vesti naše družbe. — Razne vesti.

Kaka nevarnost preti našemu mlekarstvu?

Tržaški kmetovalci gotovo ne mislijo mnogo na to, da utegne enkrat priiti nevarnost za naše mlekarstvo, ki bi znala pomeniti pogin za ta glavni steber našega kmetijskega gospodarstva. Ta nevarnost tiči namreč v napredkih, za katere se neodmorno brigajo mlekarji po družih krajih in za katere nepredke se pa ne brigamo mi, ki cincamo v svojem starem tiru mlekarstva in seveda le tako dolgo da nam nekega lepega dne stopi nasproti dogodek, ki nas bo v našo neizmerno škodo poučil o naslednjih brezbriznega zaostajanja za napredujočim svetom. In neki tak dogodek bi rekel je že skoraj na potu k nam.

To je namreč nova iznajdba načina, kako se ohrani več dni mleko sveže, da je sposobno za daljšo vožnjo iz enega kraja v drugi, ne da bi se v svoji dobroti le količkaj spremenilo.

Ta iznajdba obstoji v nekem stroju, v katerem se napravi lahko v vsakem letnem času takozvano „ledeno mleko“. To ledeno mleko služi v ohranjenju mleka skozi več dni, da ostane popolnoma nespremenjeno sveže, kakor je bilo izpod krave.

Da se mleko v hladu ohrani dalje časa, kakor v toploti, je že vsakemu izmed nas znano. To je dovedlo ljudi, katerim leži na srcu blagor kmetovalcev v onih deželah, kjer preobilo mleka pridelujejo in ga še s koristjo razprodajo, do tega, da so izumili posebni način za hlajenje mleka. Seveda je bilo to le mogoče, ako so v mleko pokladali ledu, ali pa, da so sploh pustili mleko zmrzniti, kar pa po naravi ni bilo lahko mogoče. Zatoraj so

izumili stroje, v katerih se je mleko strjevalo v led, kakor se n. pr. dela iz vode umetni led. Stroji za zmrzovanje mleka so pa silno dragi in so si jih mogle izmisliti le bogate, zelo velike mlekarije. Drage so bile pa te naprave le radi tega, ker se je moralo spreminiti v led vse mleko, ki je šlo na prodaj.

Zdaj je pa to drugače in sprememba, ki se je izvršila v tem pogledu, napravila bode v mlekarstvu celo prekucijo in bode postavila na glavo vse dosedanje tozadevne priprave.

Nek Danec Kasse je namreč izumil stroj, v katerem bode zmrznil le jeden del notri dejanega mleka, drugo mleko pa bode le do neke potrebne stopinje mraza ohlajeno. V to ohlajeno mleko se bode položilo ono ledeno mleko v koscih, kjer se bode obdržalo tako dolgo, dokler se mleko razproda. To traja lahko osem in tudi več dni, toraj dovolj časa, da se lahko prepelje mleko v zelo oddaljena mesta in se ondi prodaja. Kasse-jev stroj bode po ceni in si ga bode lahko omislil vsak premožnejši mlekar ali srednja mlekarska zadruga. In v tem tiči nevarnost za obstanek našega mlekarstva. Kajti Kassejev stroj je danes že v porabi na Danskem, kjer se s pomočjo tega stroja oskrbljuje z mlekom do malega vse glavno mesto Danske, Kopenhagen ali Kodanj, kamor dovažajo tako ohlajeno mleko iz najoddaljenejših kmetij. Ta stroj pa je postal velika nevarnost tudi za druga mesta, kamor pošiljajo mleko razne zadruge ali kmetije, kajti ako se pripeti, kar vsakako ni izključeno, da vzamejo stvar v roke veliki kapitalisti po raznih krajih, se utegne zgoditi, da bodo ti podjetniki preplavili vsa mesta z mlekom, ohlajenem v Kassejevem stroju. Potem pa tudi nastopi trenotek, da bodo posamezne mlekarije vsled tako nastale konkurence morale zapreti svoje hleve in zaloge. Iz tu povedanega je toraj razvidno tudi za nas tržaške mlekarje, da naše mlekarstvo nikakor ni na varnih tleh, zlasti ne v sedanji nad vse priprosti obliki. Ako bode v prihodnje mogoče in da bode mogoče, o tem smemo biti po vsem tem prepričani, da bode mleko prihajalo v Trst iz zelo oddaljenih kmetij, morda celo iz planinskih krajev, celo tudi iz Italije, ki bode ob enem za nas tudi „politično mleko“, tedaj se znalo bi dogoditi, da zgubi za Trst vsa naša mlekarija svojo veljavo in naši kmetje zlasti oni gorenje okolice bi zgubili glavni pogoj svojega obstanka.

Ta nevarnost, če tudi nam preti še iz velike daljave, nam kaže, kako moramo biti oprezni in skrbeti, da z napredkom in z zboljšanjem svojih močij postavimo v obrambo našega imetja. To se pa ne more zgoditi drugače kakor da se združimo in složnimi močmi pomagamo zboljšati svoje stanje in se rešimo pogube. — Le ustanovljanje mlekarskih zadrug je edina pot, po kateri je še možna našim kmetom rešitev. Nam ni potrebe še, da bi zmrzavali mleko, ker ga prav lahko spravimo na trg, ali na tak način kakor se sedaj dela z mlekom in s prodajo, ne bode mogoče v prihodnje več konkurirati z različnimi prodajalci, ki opravljajo z večjim kapitalom in večjo razumnostjo svoje mlekarstvo.

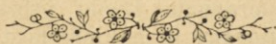
Toda te mlekarske zadruge si moramo čim prej ustanoviti in ne čakati do zadnjega trenutka, ko nam že voda v grlo teče. Naša

družba že opominja, prosi, svari in priganja na ustanovitev mlekarskih zadrug, ves čas, odkar obstoji — a vse zastonj! Od nikoder še se niso naši, sicer za napredek vendar še dokaj uneti kmetovalci oglasili pri družbi z željo in voljo, da se v dotičnem kraju osnuje zadruga! Ali hočete reš čakati, da bode naposled prepozno in boste skesani prihajali k nam tedaj, ko Vam več pomagati ne bomo mogli?

Danes hočemo in moremo pomagati, pa nas ne slušate; danes, ko imamo še prosto polje za ustanovitev teh zadrug, ni nobenega od Vas blizo s to mislijo, pazite, pazite da ne bode že kmalu žali Bog prekasno.

Mlekarske zadruge so že same na sebi velike koristi, zlasti za naše trpče ženstvo; koliko večjega pomena pa bi bile, ako nastopi gori označena nevarnost proti obstanku našega mlekarstva. Ako naše okoličanke mlekarice mislijo, da tiči že ves blagor in napredek mlekarstva v tem, da tekajo ob vsakem vremenu s svojimi rožljajočimi posodami ure daleč v mesto, — dobro, pa tekajte, dokler Vas ne ustavi sredi pota in za vselej — Kassejev stroj!

Od naših podružnic.

Občni zbor Kmetijske podružnice v Bazovici dne 26. marca 1899.

V navzočnosti kakih 50 kmetovalcev iz Bazovice in okolice ter treh odbornikov glavne kmetijske družbe tržaške se je vršil letošnji občni zbor, ki je bil dokaj živahen. Zborovalo se je v prostorih gostilne „Pri Lipi“.

Na dnevnem redu je bilo poleg običajnih točk tudi mnogo vprašanj, velevažnih za naše kmetijsko gospodarstvo.

Po nagovoru predsednika, g. Petra Križmančiča so se prečitala poročila tajnika in blagajnika, kateri poročili sti bili odobreni soglasno od navzočega zbora.

Iz poročila tajnikovega o delovanju podružnice od svojega zadnjega občnega zbora, ki je bil tudi prvi od postanka podružnice, posnemamo sledeče :

Podružnica, izprevidša veliko važnost svojih nalog za domače kmetijsko gospodarstvo, si je po vsej moči prizadevala širiti med svojimi člani duh napredka. S pomočjo glavne kmetijske družbe tržaške je v prvič dosegla, da se je jelo širiti zanimanje za umetno gnojilo med kmetovalci v podružničnem okraju. Ko je naša tržaška kmetijska družba izposlovala pri visoki vladi podporo 200 gld. za nakup umetnega gnojila in uvedenje istega na tržaškem kmetijstvu, je prejela od tega gnojila naša podružnica 600 kilogr. kajnita in ravno toliko Tomasove žindre in je to gnojilo razdelila med svoje člane, da isti napravijo poskus s to vrsto gnojenjem, katero rodi povsod najlepše uspehe. Ta poskus se je po nekod obnesel, a ker se gnojilo ni porabilo o pravem času — slavna vlada je podarila to podporo še le meseca februarja leta 1898 — uspeh prvo leto ni bil sijajen. V bodoče se bode moralo rabiti o pravem času, ker je le od tega odvisen uspeh umetnega gnojila, da se rabi pravilno

in o pravem času. Sploh pa bode treba še mnogih poskusenj v tem obziru, predno se pride do pravega spoznanja, katero gnojilo je najpripravniše za naše krajē in kdaj se ga ima rabiti; kajti to kar velja za druge zemlje, ne velja za kraško zemljo, ki je drugače sestavljena in ima druge lastnosti.

Nadalje se je razdelila med člane naše podružnice učitelj Fr. Gombačeva knjiga „Novo vinogradništvo“.

Največjo pozornost pa je obrnil odbor podružnice na zboljšanje živinoreje. Okraj Bazovica je nekako središče živinoreje v tržaški okolici in podružnici je na tem ležeče, da se v njenem delokrogu razvije živinoreja do kar najmožnejše popolnosti. Z ozirom na to je bil prvi korak, ki ga je podružnica storila v tem pogledu, da se je s pomočjo glavnega odbora kmetijske družbe, potrudila ustanoviti vzajemno podporno društvo za zavarovanje goveje živine. To društvo se je ustanovilo že meseca junija lanskega leta. Že takoj pri početku se je pokazala potreba in blagodejni uspeh tega društva, kajti v več slučajih nesreče pri živini, ki so se pojavili že prvega pol leta, je društvo poravnalo škodo prizadetim, kar je vzbudilo zadovoljstvo med kmetovalci in naklonjenost istih novemu prekoristnemu društvu. Društvo je v tem kratkem času narastlo tako, da šteje danes 142 udov, kateri imajo pri društvu zavarovanih 460 glav živine. To število je najboljši dokaz, kako potrebno je bilo že pri nas tako društvo.

Nadalje je odbor podružnice mislil na to, da se uvede pri nas novih vrst semenskega žita in krompirja. Od poslednjega se je naročilo za vprvo 10 kvintalov iz vrst „oneida“. Krompir se je prav dobro obnesel in smo zadovoljni z njim in hočemo skrbeti, da se razširi pri nas to seme, ki danes še skoro najbolj prija za naše razmere. Naročili smo tudi tri kvintale Balsenove rži in en kvintal donske (ruske) pšenice in je posejali minolo jesen. Letos smemo pričakovati dobrega uspeha s tem žitom, o katerem gre glas, da je izborna.

To so za vprvo koraki, katere je storila podružnica v prospah kmetijskega gospodarstva na svojih tleh

V teku minolega leta se je predstavila naša podružnica pri c. kr. namestniku nj. ekscelenci g. grofu Goëss-u skupno z glavno kmetijsko družbo in drugimi podružnicami. Gospod namestnik je družbo prijazno sprejel in obljubil, da se hoče posebno ozirati na težnje tržaškega kmetijstva.

S tem je zaključeno tajnikovo poročilo.

Ker se k temu poročilu nikdo ne oglasi, pozove predsednik blagajnika, da prečita svoje poročilo. Blagajnikovo poročilo se glasi:

Podružnica je imela v pretečenem letu dohodkov:

Pristopnine od 29 udov po 1 gld. 29.—

3 udie so plačali za leto 1898 članarino po 2 gld. 6.—

skupaj dohodkov 35.—

Stroškov je imela podružnica za razne drobne izdatke skupaj 4'60

ostaja gotovine gld. 30'40

Ker se k temu poročilu nikdo ne oglasi, pozove predsednik zborovalce k točki „razni predlogi in nasveti“.

K tej točki se oglasi prvi zborovalec g. Hrabroslav Ražem in kritikuje odbor, da ne obdržuje rednih sej med letom. Omenja, da je za prospeh kmetijstva in za plodovitost delovanja kmetijskih društev neobhodno potrebno, da se obdržavajo redne seje, kjer se odbor posvetuje o napredku kmetijstva in ukrepa potrebno v namen tega napredka in si vse to tudi zabeleži v posebni zapisnik. A njemu se dozdeva, da kmetijske podružnice v tržaški okolici premalo upoštevajo to prevažno točko svojega delokroga in ostajajo listi zapisnikov prazni, nepopisani papir, mesto, da bi se na občnih zborih imelo iz teh zapisnikov poročati o tem, kaj se je čez leto dobrega ukrenilo in tudi izvršilo. Svetuje torej, naj bi vsaj podružnica v Bozovici v bodoče to dolžnost točno izvrševala.

Na to pripombo se oglasi družbeni tajnik gosp. Jos. Pertot in pojasni zadevo sledeče :

Ni res, da bi odbor podružnice ne bil obdržaval svojih rednih sej med letom, proti temu govori že v poročilu zabeleženo delovanje odbora in njega vspehi. Seje so se obdržavale od časa do časa in v nekaterih časih prav pogosto. Na teh sejah se je ukrepalo, kar bi bilo možno storiti za napredek kmetijstva na tleh podružnice in kar je bilo takega. Resnica pa je, da se ni zabeleževala vsaka seja v zapisnik, kar je pripoznati za pogrešek, ki se bode za bodoče gotovo popravil.

To zatrjilo se vzame na znanje. Nadalje se zborovalec g. Hrabroslav Ražem oglasi k besedi v zadevi splošnega kmetijskega napredka na tržaških tleh in posebno z ozirom na gorenjo okolico. Naglaša, da se po njegovem mnenju še vse premalo stori za tržaško kmetijstvo, katero bi se dalo vse drugače pospešiti, ako bi k temu pripomogel najmerodajniši činitelj, t. j. visoka vlada. Vlada stori za prospeh kmetijstva po drugih deželah Avstrije silno veliko, le za tržaško okolico se kar ne more ogreti, nič ji ne gre kaj od srca. Kaj je temu uzrok, sam Bog ve, a zdi se, da je temu krivo neko skrivno rovanje proti našemu kmetijskemu obstanku. Ako pogledamo, kako se s pomočjo vlade drugod lepo razvija poljedelstvo, živinoreja, mlekarstvo, sadjarstvo itd. — kako pa zastaja vse pri nas, mora človeka zares obiti žalost in obup. Zares stori vlada nekaj za nas, a to še senca ni proti temu, kar stori drugod. Pri nas zastaja živinoreja, ker nam vlada ne da primerne podpore, da bi se moglo naše tozadevno plemensko stanje ojačiti, ali pa znabiti daje podporo v neprave roke, ki niso odprte na to stran našega napredka ; pri nas se ne razvija mlekarstvo, ker vlada ne obrne svojega pogleda na to stran, dasi jej je znano, kako važen faktor za mesto Trst je tržaško mlekarstvo, ki je zdaj še v svojem prvotnem priprostem stanju; pri nas se nadalje ne razvija sadjarstvo, dasi bi se vsaj po nekaterih krajih okolice to lahko zgodilo, zakaj ? Zato, ker visoka vlada v tem ne podpira dovolj našega obupanega kmetovalca, ki si že sam ne ve skoro več pomagati. Le poglejmo n. pr. po naši okolici, tu stoji vse polno divjih češenj. Te češnje bi se moralo pocepiti, da bi rodile obilo dobrega sadu, ki se tako lahko proda. Kar škoda je našega toplega podnebja, da ga ne iz-

koristimo v tem pogledu. Pri tem je res jemati v poštev okolnost, da smo prav za prav brez varstva za svoje sadje nasproti armadi tatov in raznih škodljivcev, katere hrani v svojem zavetju tržaško mesto. Toda, ako bi se pocepilo vse češnjevo divje drevje, katerega je na tisoče v tržaški okolici, bi se ne poznala zlobna roka tako, kakor se pozna na posameznem in bi bilo tudi lože nadzorstvo. A kmetje sami te naloge ne morejo izvršiti, ker so že itak preobloženi s trudom in borbo za svoj obstanek in tudi nimajo več pravega poguma, marveč bi morala to storiti vlada.

Govornik na to pozove zborovalce, da se izrečejo v posebni resoluciji za izboljšanje naštetih in splošnih točk našega gospodarstva in stavi ob enem vprašanje na navzoče odbornike glavne kmetijske družbe, ako namerava ona storiti več korakov v rečeni namen.

K točki „o napredku“ se oglasi še podružnični tajnik in omeni potrebe jednega plemenskega bika za okraj Bazovica, ker je okraj v tem oziru uprav na slabem: predlaga, naj izreče zbor prošnjo do osrednje kmetijske družbe, da skuša ista priskrbeti za podružnico Bazovica enega bika dobre pasme, kakor je to storila za Rojan.

Zbor se jednoglasno strinja s to prošnjo.

Nasproti zadnjemu predlogu se oglasi blagajnik osrednje družbe g. Andrej Černe in izvaja sledeče:

Odbor kmetijske družbe je gotovo v skrbi za napredek tržaškega kmetijskega gospodarstva, ker dobro pozna naloge, ki si jih je stavila naša družba ob njenem postanku. A ker tudi ona nima zadostne opore, da bi mogla izvrševati svoje naloge tako hitro, kakor bi bilo v ožgled razmeram potrebno, zato se mora na svojo žalost zadovoljevati z uspehi, katerih jej je doseči mogoče. Za Rojan je oskrbela družba bika belanske pasme, ker je bil ta okraj popolnoma osiroten v tem oziru. Tega bika, ki stane družbo okroglih 170 gld., je naročila družba od grajščine Križ pri Kamniku na Kranjskem, prepričana, da na takem posestvu vzgajajo vzorno plemensko žival. A stroške za to si je morala priboriti družba prav z žrtvami, ker naša družba nima od vlade v ta namen niti pol novca podpore. —

Kar pa je družba storila za Rojan, to hoče storiti ako mogoče tudi za vso tržaško okolico, ker je zadobila prepričanje, da plemensko stanje v naši tukajšnji živinoreji ne odgovarja potrebam, a še manj pospešuje napredek. Ker pa ima naš kmetovalec, oziroma ker imajo naši člani prepričanje, da si prizadeva družba za napredek našega kmetijstva, tedaj bi tudi oni prav storili, ako bi podpirali družbo z zvestim prispevanjem svojih dolžnostij. Toda na svojo žalost moram izreči, da puščajo naše častite podružnice hčerke svojo mater skoro popolnoma brez vse opore, kajti nobena naših podružnic še ni izročila družbi polnega zneska članarine, odkar obstojijo. Saj je baš iz poročila blagajnikovega podružnice bazoviške razvidno, da so plačali članarino za leto 1898 samo *trije* udje. Mi nočemo biti prestrogi, kar se tega tiče, ker znamo, da nekateri naših članov zares težko plačujejo. Toda naše podružnice naj pomislijo, da družba nima druge podpore v svoje upravne namene, ka-

kor da je imela lani in letos 400 gld. državne subvencije za vzdrževanje svojega urada in malo odškodnino tajniškemu uradniku, iz katere subvencije pa mora, ker na članarini ne dobi *skoro absolutno nobenega prispevka*, še plačevati naročnine za strokovne liste, kateri jej služijo v duševno oporo pri njenem delovanju, oskrbovati izdajo družbenega glasila „Gospodarski list“ in druge razne upravne stroške. Ti stroški se pokrivajo pri drugih kmetijskih družbah iz prispevkov na članarini, ker država ne daje kmetijskim družbam nikjer podpor v upravne namene, tudi ako so te družbe c. k. državne ustanove.

Popolno napačno pa je, ako se naši člani hočejo zanašati na to državno podporo v tem smislu, da bi jim ne bilo treba plačati udnine, češ, saj daje vlada družbi subvencijo. Ako bi hoteli ostati pri tem nazoru, potem nam sploh ni resno z našo prekorigstno družbo in morda sploh ne resno z napredkom na našem kmetijstvu, kateremu posvečuje družba svoje moči.

Zatorej polagam častitim članom na srce, da storijo to svojo malo dolžnost in plačujejo redno svojo članarino, ki je tako mala, — en bóre goldinar celo leto! — da ni vredno o tem govoriti. Ako je pa členom že težko dati tisti goldinar naenkrat, naj se uredi stvar tako, da bodo razdelili ta trošek na več delov: saj ako položijo vsak *tretji dan* na stran en bore novčič, imajo čez leto skupaj tisti goldinar! Jaz mislim, da to vsakdo lahko stori in če bi bil še tako slabo pri denarjih.

Nam vsem pa mora biti ležeče na tem, da naša stvar živi in napreduje in da bode to mogoče, je prvo, da izpolnjujemo svojo dolžnost.

K točki, omenjeni po g. Hrabr. Razmu glede državne podpore, pojasni navzoči tajnik glavne kmetijske družbe stvar sledeče:

Da vlada podpira kmetijstvo po drugod bolje, kakor pri nas, je resnica in kaže, da ima namen in voljo povzdigovati napredek kmetijstva, ki je temelj naše države. Vlada tudi zna, zakaj podpira kmetijstvo po drugih krajih več, in manj pri nas. Po mojem mnenju je potrebno, da kmetovalec pokaže visoki vladi, da je potreben podpore in kako je je potreben in ob enem pa tudi, kar se ne sme pozabiti, da je kmetovalec tudi vreden državne podpore. To poslednje je zlasti treba pokazati visoki vladi. In s čem drugim to pokažemo, nego z živim zanimanjem za kmetijski napredek, s pridnim delom in z raznimi pojavi na našem gospodarstvu, kateri pričajo o naši dobri volji napredovati? Jaz sem prepričan, da visoka vlada paznim očesom zasleduje vse kmetijsko gibanje na tržaških tleh in si iz tega gibanja dela svoj zaključek na potrebo ali nepotrebo, na vrednost ali nevrednost državne podpore našemu kmetijstvu.

Nočem naštevati potreb, katere ima naše kmetijstvo, potreb, katerih je treba odstraniti, ako hočemo, da postane naše kmetijstvo kolikor mogoče uzorno, saj sami kmetovalci te potrebe najbolj poznate. Toda moje mnenje je, da se morajo kmetovalci tudi sami pobrigati v večji meri za odstranitev napak na svojem gospodarstvu in s tem pokazati vladi svojo zmožnost za napredek. Tako je n. pr., da omenim samo par točk, o katerih se je danes govorilo, prvič z sadjerejo. Da je napredek tudi v tem pogledu pri nas mogoč, se ne

da tajiti. A sadjarstvo tukaj spi spanje pravičnega, zakaj? Ker ni nikogar, ki bi ga probudil! Probudite ga torej sami! Drugod ustanovljajo kmetje sami svoje drevesnice, v katerih vzgajajo razne dobre vrste sadja. Delo je težavno, a ljudje se dela ne bojijo, ker hočejo pokazati, da so zmožni. V teh slučajih tudi vlada rada poprime, ker vidi, da to kar bode storila, ne bode vrženo proč in bode imelo svoj lepi uspeh.

Vprašam samo, ali bi ne bilo mogoče, da si tudi naši kmetovalci zasnujejo take svoje drevesnice ondi, kjer bi se sadjereja najlaže razvila?

Druga točka je mlekarstvo. V naši okolici je potrebno par mlekarnic, urejenih po modernem zistemu, katere mlekarnice bi bile, to znamo iz skušenj drugod, v veliko korist našemu kmetovalcu. Za napravo mlekarnic je treba tega in onega, kar stane denar, ki se pa pozneje lepo povrne. Tukaj bi dobrodošla državna podpora. A kako naj država v tem kaj pomore, ako ne vidi ničesar, kar bi jej dalo povod da podpira, ako takorekoč ne vidi med kmetovalci niti dobre volje za to? Treba je torej, da storimo prvi korak sami, da s tem pokažemo vladi, da zorimo za ta napredek našega narodnega gospodarstva.

Jaz sem prepričan, da nas bode visoka vlada po svoji moči rada podpirala, kar je na jako lep način že pokazala dosedaj, ako se skažemo te podpore vsekozi vredni. Kako pa naj vlada kaj stori, ako jej ni vsaj nekoliko zajamčen uspeh v naši pridnosti?...

Toliko sem hotel pripomniti glede državnih podpor našemu kmetijstvu in upam, da se blagovoli uvaževati.

K točki „razni predlogi“ se še oglasi zborovalec g. F. M. in v krasnem govoru slika stanje našega kmetijstva.

Govornik pravi: ko je pred leti prišel tujec v Trst in je pogledal po naši okolici, tedaj se mu je smehljalo nasproti naše cvetoče kmetijstvo kakor obraz mlade lepe deklice, saj je tu še vladalo blagostanje: trta je rodila in vrtovi so bili v najlepšem cvetu in tudi drugo je bilo na dobrem. Toda kako je danes? Ako pogleda tujec danes to našo okolico, kaj vidi? Mrtvaško oglodano lice mu reži nasproti! In to mrtvaško lice so gola, obrana brda brez trte, brez vinskega pridelka in vrtovi so razdrapani. Vse je umrlo, nikjer veselja, nikjer življenja, kaj je posledica temu? — Obup! Obup kmetovalca nad svojim stanom, iz katerega ga skoro otmi rešilna roka! Saj bode naš kmetovalec rad delal, rad se zopet gibal, ali vsaj nekoliko živahnosti da bi od kake strani prišlo vanj. Za to ne morem drugače, da tudi jaz izrazim svojo željo, naj bi slavna vlada podala svojo krepko roko našemu oslabelemu kmetu na katerikoli način. V prvo naj bi se ustanovile državne drevesnice pod nadzorničtvom državnih uradnikov, potem naj bi vlada poslala svojih veččakov cepilnih učiteljev po okolici, da poučijo ljudi o cepljenju česenj in drugega sadja. Nočem očitati vladi ničesar, a ona skrbi prav vrlo za — borovec v tržaški okolici, a za koristonosno sadje ne skrbi. Na to stran bi bilo dobro, da se kaj ukrene; radj tega podpiram resolucijo, ki naj se glasi:

„Tržaška kmetijska družba se pobrigaj za to, da se v imenu „vse tržaške okolice predloži visoki ces. kr. vladi spomenico, v „kateri se naglaša potrebo ustanove sadnih drevesnic pod strokovnim nadzorstvom državnih uradnikov in da sploh bolje podpira „naše kmetijstvo, katero se prepočasno razvija. Zlasti pa, da vlada „ustanovi za tržaško okolico prepotrebno kmetijsko šolo“.

Resolucija se sprejme ob viharinem odobravanju navzočih zborovalcev.

Naposled omenja govornik potrebe, da se napravi za okraj Bazovico jeden Zugmajerjev plug in en trijer ali žitočistilnico ter opisuje strokovnjaški vrednost in pomen obeh orodij.

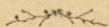
Predlog govornikov, da kupi ti orodji podružnica, se jednoglasno sprejme.

Jednoglasno se sprejme predlog tajnika g. Pertota, da kmetijska družba poskrbi za jednega plemenega bika za kmetijski okraj Bazovica in istotako jednoglasno predlog predsednika Križmančiča, da pospeši kmetijska družba zadevo z razdelitvijo obč. sveta in naposled predlog Hr. Ražma, da napravi podružnica meseca maja javno tombolo, katere čisti dohodek je namenjen v korist živinoreji v okraju Bazovica.

Na to se je vršila volitev odbora, ki je izpala sledeče :

Predsednik : Hrabroslav Ražem, odborniki : Jos. Pertot, Peter Ražem, Martin Grgič in Fran Milkovič.

Zborovalci so se razšli v zavesti, da se je na tem zanimivem občnem zboru položil temelj obsežnemu napredku kmetijskega gospodarstva v področju podružnice.

Naše zavarovalnice.

Trebče 28. marca.

Dne 12. svečana smo ustanovili tudi mi Trebenci svoje vzajemno podporno društvo za zavarovanje goveje živine.

V odbor smo si izvolili sledeče može in sicer v načelnništvo gg. : Valentin Kralj, posestnik v Trebčah hšt. 115, načelnikom ; Anton Kralj, posestnik v Trebčah hšt. 127, namestnikom ; Anton Požar, v Trebčah, tajnik in Anton Kralj, v Trebčah hšt. 71, blagajnik. Odborniki : Jakob Kralj štv. 81, Jernej Kralj št. 38 in Valentin Kralj štv. 21, posestniki v Trebčah.

Ogledniki in cenilci : Josip Možina štv. 1, Andrej Kralj št. 15 in Martin Kralj štv. 87. vsi posestniki v Trebčah.

Nadzorniki : gg. Ant. Koželj, župnik v Trebčah, Andrej Možina, posestnik v Trebčah štv. 83 in Matevž Hreščjak, posestnik v Trebčah štev. 16.

Udov ima zavarovalnica 72 in sicer 66 rednih in 6 podpornih, kateri so donesli na pristopnini 183 kron 60 vin. in na zavarovalnini 217 kron 20 vin.

Dne 6. marca smo imeli malo nesrečo. Članu Matiju Hrovatinu je obolela krava za náhomom. Ker smo se bali hujega, je od-

redil odbor, da se kravo zakolje, kar se je tudi zgodilo. Društvo v tem slučaju ni bilo dokaj prizadeto, ker smo razprodali meso; določilo je zavarovancu le 13 kron in 40 vinarjev. Ako bi pa bili imeli pri rokah večšega živinozdravnika, bi si bili morda tudi ta trošek prihranili, kajti bolezen je bila ozdravljiva in lahka. Pričakujemo torej, da se v zadevi živinozdravnika nekaj ukrene, da bomo brez skrbi tudi od te strani.

Naše društvo je še šibko, a upamo, da postane krepko, ako bomo složni in vztrajamo. Vsak začetek je gotovo težak, toda ako se prebijejo težave ob pridnosti in krepkemu zanimanju za pričeto delo, se trud sam ob sebi poplača.

In mi hočemo vztrajati

ODBOR.

Upravne vesti naše družbe.

Kakor smo že poročali v 1. rejšnji številki našega lista, je iz posloval naš odbor pri visoki c. kr. vladi podporo za nakup umetnega gnojila trtam, z namenom, da poskusimo tudi v tržaški okolici to vrsto gnojenja, katero se po drugih krajih že prav dobro obnaša.

Za podeljeno podporo 200 gld. smo kupili v kemični tovarni v Hrastniku na Štajerskem umetnega gnojila in sicer:

20 kvintalov amonijak-kalijevega superfosfata za ceno	
8 gld. 15 nvč. 100 klg., znaša gld.	163.—
2 kvint. kostne moke za ceno 5.10 znaša	10.20
1 „ kilskega solitra za ceno	12.40
	skupaj 185.60
voznina in stroški ukladanja	27.14
	skupaj 212.74

To umetno gnojilo smo razdelili na sledeči način: Vinogradnikom v področju kmetijske podružnice

v sv. Križu	500 kilgr.
v Lonjerju	400 „
v Proseku in Kontovelju	300 „
v Rojanu	300 „
v Barkovljah	100 „
na Opčinah	100 „
v Bazovici	100 „
v Sv. Ivanu	100 „
v Rocolu	100 „
	skupaj 2000 kilgr.

Nadalje smo določili, da se poskusi še posebej v družbenih trtnicah kostno moko in kilski solitar in smo izročili upravi trtnice:

v sv. Križu	50 kilgr.	kostne moke
„ „ „	20 „	kilsk. solitra
v Lonjerju	100 „	kostne moke
„ „ „	30 „	kilsk. solitra
na Opčinah	50 „	kostne moke
„ „ „	50 „	kilsk. solitra
	skupaj	300 kilgr.

O načinu gnojenja s tem gnojilom smo govorili v prejšnji številki našega lista in se nadejamo, da so se člani, kateri so prejeli to gnojilo (določili smo po 50 kilogr. na posameznika), tudi na-
tančno ravnali po tem navodilu, ki najbolj zagotavlja uspeh.

V eni bodočih številk prinesemo tudi izkaz, katerim članom se je to gnojilo razdelilo, kje in koliko so isti pognojili in o sv. jem času tudi uspeh, ki se bode dosegel s tem gnojenjem že v tekočem letu.

* * *

Našim vinogradnikom na znanje. Oni naši vino-
gradniki, ki so prosili državnih kolči in bilf, naj se brž oglasi zanje pri c. kr. namestništvu (g. prof. Uršič). Trte se delijo v hiši št. 2 via delle Acque. Ob enem prosimo one člane, ki so se priglasili za kolči in bilfe iz naših trtnic in še niso prišli po nje, da to nemu-
doma storijo.

Občni zbor kmetijske podružnice za Prosek-Kontovelj je v ne-
deljo dne 9. t. m. v dvorani g. Štoke na Kontovelju ob 1. uri pop.
Dnevni red navaden. Vabimo, da se vsi člani tamošnje podružnice
tega zbora gotovo udeležijo, ker se bode razpravljalo tudi o jako
važnih točkah kmetijstva.

Razne vesti.

Nova mlekarska prodajalnica v Trstu. Mlekarska zadruga v Košani
je ustanovila v Trstu svojo prodajalnico. To smo hoteli dati na zna-
nje našim mlekarjem okoličanom, da se tudi oni na to stran ganejo.

Pri moji tvrdki

Schivitz & Comp. v Trstu

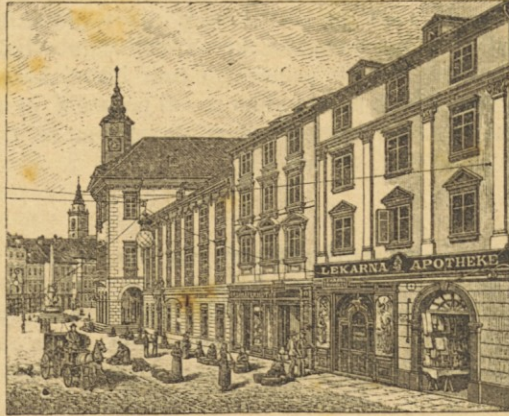
se dobivajo

stroji vsake vrste in potrebščine k istim. Sesalke in brizgalke vsake
vrste. Cevi iz kovin, kavčuka in platna. Medeni in broneni ventili,
pipe itd. Orodje za obrtništvo in kmetijstvo. Vse iz prvih tu- in
inozemskih tovarno. Nove posode „Emeri“ in škropilnice proti pe-
ronospori svojega izdelka in druge.

Garantiram dobroto mojega blaga. — Cene nizke. — Velika zaloga
v ulici Zonta šte. 6. **Mat. Živic, inženir.**

Izdelujem načrte za napravo novih tovarn, plinov, vodovodov,
cest itd. Moja tvrdka prevzame tudi izvrševanje istih del.

Se dobi najceneje v podpisani lekarni po pošti,
pošlje se na željo tudi samo en komad, vse
tako.

Pogled mostnega trga in lekarnu
Ubalda pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

UBALD pl. TRNKÓCZY

lekar pri rotovžu v Ljubljani

priporoča sledeča zdravila:

Doktor pl. Trnkóczy-j

želodečne

kapljice. Dobro sredstva
za želodec. — 1 steklenic
20 kr., 1 tucat 2 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

krogljice

odvajalne (čistilne) čistijo
želodec. — 6 škatljic 1 gld.
05 kr. — Škatlja 21 kr.

Marija Zell. Varstv. znamenka. Pocukrene krogljice, 1 škatlj. 40 kr., 3 škatlj. 1 g'd.

Doktor pl. Trnkóczy-j

prsni,

pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, se-
stavljen z lahko raztvorljivim vapnenim že-
lezom, utiša kašelj, raztvorja sliz, u lažuje bol in kašelj, vzbuja
slast do jedi in tvori kri. — 1 stekl. 56 kr., pol ducata 2.50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-j

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist
je kot bol utešujoče, ublažujoče drgne-
nje za križ, roke in noge kot zopet po-
življuje drgnenje po dolgi hoji in tež-
kem delu itd. priporočljiv. — 1 stekl. 50 kr., 6 stekl. 2.50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja tinktura za

kurja očesa,

izkušeno Sredstvo
zoper boleča kur-
ja očesa, bradovi-
ce, otrpnjenje ko-

že, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da
se samo le s priloženim čopičem bolani del nama-
že. Stekl. po 40 kr. Šest steklenic 1 gld. 75 kr.

Varstvena
znamenka.